

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	7
---------------------------	----------

Rozdział 1

Geneza, przesłanki i formy współpracy transgranicznej w świetle procesów zachodnioeuropejskiej integracji gospodarczej	13
---	-----------

1.1	Najważniejsze pojęcia związane ze współpracą transgraniczną	14
1.1.1.	Pojęcie współpracy transgranicznej i euroregionalnej	14
1.1.2.	Pojęcie regionu transgranicznego, euroregionu, regionu przygranicznego i pogranicza	16
1.2.	Przesłanki nawiązywania współpracy transgranicznej w Europie Zachodniej	22
1.2.1.	Przesłanki polityczne	22
1.2.2.	Przesłanki ekonomiczne	24
1.2.3.	Wzrost znaczenia regionów w Europie	27
1.2.4.	Programy pomocowe Unii Europejskiej dla regionów transgranicznych	31
1.3.	Ramy instytucjonalno-prawne współpracy transgranicznej na poziomie lokalnym i regionalnym w Europie Zachodniej	39
1.4.	Formy organizacyjne współpracy transgranicznej jednostek samorządu terytorialnego	46

Rozdział 2

Współpraca transgraniczna w Polsce (ze szczególnym uwzględnieniem pogranicza polsko-rosyjskiego)	56
---	-----------

2.1.	Podstawy formalnoprawne współpracy transgranicznej w Polsce	56
2.2.	Euroregiony w Polsce	61
2.2.1.	Podstawowe informacje o euroregionach	61
2.2.2.	Finansowanie euroregionów	65
2.2.3.	Rola euroregionów w rozwoju gospodarczym terenów przygranicznych	69

2.3. Uwarunkowania współpracy transgranicznej	73
2.3.1. Rodzaje uwarunkowań współpracy transgranicznej	73
2.3.2. Uwarunkowania współpracy transgranicznej na pograniczu polsko-rosyjskim	78
2.3.2.1. Uwarunkowania współpracy transgranicznej mieszkańców pogranicza polsko-rosyjskiego	78
2.3.2.2. Uwarunkowania współpracy transgranicznej przedsiębiorstw	87
2.3.2.3. Uwarunkowania współpracy transgranicznej władz samorządowych	95

Rozdział 3

Gospodarka Obwodu Kaliningradzkiego

100

3.1. Potencjał gospodarczy Obwodu Kaliningradzkiego	100
3.1.1. Położenie i ludność	100
3.1.2. Zasoby naturalne i walory turystyczne	103
3.1.3. Gospodarka	107
3.1.3.1. Przemysł	107
3.1.3.2. Rolnictwo	109
3.1.3.3. Usługi	112
3.2. Przemiany gospodarcze w Obwodzie Kaliningradzkim w latach 90.	116
3.2.1. Kryzys gospodarki kaliningradzkiej	116
3.2.2. Wymiana handlowa Obwodu Kaliningradzkiego z zagranicą.	120
3.2.3. Atrakcyjność inwestycyjna enklawy	124
3.2.4. Budżet regionalny	126
3.2.5. Warunki bytowe ludności	129
3.3. Programy rozwoju gospodarczego enklawy i perspektywy wyjścia z kryzysu	132

Rozdział 4

Gospodarka pogranicza Polski z Rosją w latach 90.

138

4.1. Wielowymiarowa analiza rozwoju społeczno-gospodarczego gmin pogranicza polsko-rosyjskiego na tle województwa warmińsko-mazurskiego w latach 1992 i 1999	138
4.1.1. Podstawy metodyczne	138

4.1.1.1. Określenie zbioru badanych jednostek	138
4.1.1.2. Opis metod badawczych	141
4.1.1.3. Dobór cech diagnostycznych	145
4.1.2. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego gmin województwa warmińsko-mazurskiego w latach 1992 i 1999	150
4.2. Potencjał ekonomiczny polskiego pogranicza z Rosją w 1999 r.	158
4.2.1. Powierzchnia i środowisko przyrodnicze	158
4.2.2. Ludność	160
4.2.3. Gospodarka pozarolnicza	161
4.2.4. Rolnictwo	170
4.2.5. Turystyka	176
4.2.6. Infrastruktura techniczna	181
4.2.7. Infrastruktura społeczna	185
4.2.8. Warunki życia ludności	187
4.3. Czynniki i bariery rozwoju gmin polskiego pogranicza z Rosją w latach 1992–1999	190
4.3.1. Potencjał gospodarczy	190
4.3.2. Walory przyrodnicze	193
4.3.3. Kapitał społeczny	194
4.3.4. Polityka lokalna	195
4.3.5. Polityka gospodarcza państwa	195

Rozdział 5

Rola położenia przygranicznego i współpracy transgranicznej

w rozwoju lokalnym w opinii wójtów i burmistrzów gmin

polskiego pogranicza z Rosją

198

5.1. Założenia metodyczne	198
5.2. Wyniki badania	199
5.2.1. Formy i zakres polsko-rosyjskiej współpracy transgranicznej na poziomie lokalnym	199
5.2.1.1. Formy współpracy	199
5.2.1.2. Zakres współpracy	204
5.2.2. Współpraca euroregionalna i jej efektywność.	207
5.2.3. Czynniki i bariery polsko-rosyjskiej współpracy transgranicznej	211
5.2.3.1. Czynniki współpracy	211

5.2.3.2. Bariery współpracy	214
5.2.4. Środki pomocowe UE dla gmin przygranicznych	220
5.2.5. Handel przygraniczny	222
5.3. Wnioski	224
Zakończenie	226
Literatura	231
Spis tabel	243
Spis rysunków	246
Aneks statystyczny	249
Załączniki	276